

Саме в с. Глобине на Полтавщині, яке зараз стало районним центром, народився Віталій Григорович 8 жовтня 1934 р. І на все життя зберіг він не лише характерну полтавську вимову, а й любов до рідної природи. Тому за весь час роботи в університеті він жодного разу не пристав на пропозицію профспілки отримати пільгову путівку в будинок відпочинку чи в санаторій, і кожну літню відпустку проводив у батьківській хаті на Полтавщині, де, крім іншого, вирощував напрочуд гарні огірки, смак яких пам'ятають колеги Віталія Григоровича з обсерваторії.

Та звісно, що всі, хто знав Кручиненка Віталія Григоровича, насамперед будуть пам'ятати його, як ученого, як гарну людину, однаково віддану й обраній професії, і далеким космічним тілам, і своїй рідній землі.

Віталій Григорович залишив для майбутнього свої наукові роботи, які ще стануть у нагоді наступним дослідникам космічних тіл. А ще, як незгасна пам'ять про професора Віталія Григоровича Кручиненка, далеко за орбітою Марса мільйони років чи довше кружлятиме орбітою навколо Сонця мала планета № 239307, яка носить його ім'я.

А. М. Казанцев

Олександра Яківна Грегуль

27 лютого 2020 р. на 88 році життя перестало битися серце Олександри Яківни Грегуль, кандидата фізико-математичних наук, ветерана Астрономічної обсерваторії.

Народилася Олександра Яківна Грегуль 29 серпня 1932 р. у Чернігові. Після закінчення середньої школи навчалась у Київському державному університеті на кафедрі астрономії фізичного факультету. Ще студенткою 1954 р. О. Грегуль брала участь у спостереженнях в Україні повного сонячного затемнення. 1955 р., закінчивши університет, прийшла працювати в Астрономічну обсерваторію, назавжди пов'язавши з нею своє життя. У трудову книжку Олександри Яківни за все її життя було внесено лише один запис про місце роботи – Астрономічна обсерваторія КДУ. Упродовж 1955–2001 рр. вона працювала у відділі астрометрії, на посадах молодшого та старшого наукового співробітника. Основною областю її наукових інтересів стала фундаментальна астрометрія. Працюючи у відділі астрометрії, О. Грегуль долучилася до спостережень на меридіанному колі Репсольда з метою визначення точних положень світил за програмами створення різних каталогів слабких і яскравих зір, та з інших кооперативних програм, які виконувались у вітчизняних і деяких зарубіжних обсерваторіях.

Упродовж 1956–1961 рр. О. Грегуль виконувала велику програму з меридіанних спостережень, результатом якої стало створення каталогу прямих сходжень 197 близькополюсних зір. Проведені дослідження й опрацювання спостережень склали основу її дисертації "Определение прямих восхождений и собственных движений близкополюсных звезд из наблюдений на меридианном круге АО КГУ", успішно захищеної у Пулковській обсерваторії 1966 р. Олександра Яківна є автором і співавтором понад 30 наукових праць, зокрема каталогів, які внесено до системи астрономічних даних <https://ui.adsabs.harvard.edu>: Catalogue of the declinations of FK4 stars in the system of FK4 (1970), Catalogue of the positions of 3839 bright stars in the FK4 system (1974), Catalogue of corrections to RA and decl. of 634 FK4 stars (1979), Catalogue of positions of 1954 bright stars with declinations from +15d to +90d (1982), Catalogue of positions of 199 stars in areas with extragalactic radiosources (1987), Catalogue of positions of 203 high-luminosity stars (1988). Створення каталогів – це не тільки роки спостережень цілого колективу науковців, але й довготривала кропітка робота з опрацювання отриманих даних. Спочатку О. Грегуль опрацювала дані спостережень за допомогою настільних арифмометрів та електронних калькуляторів, а із часом, коли з'явилися електронно-обчислювальні машини (ЕОМ), вона освоїла програмування й успішно проводила обчислення у Головній астрономічній обсерваторії АН України й обчислювальних центрах університету – у бібліотечному корпусі та на факультеті кібернетики, а згодом і на персональних комп'ютерах. Зазначимо, що всі розрахунки на ЕОМ були можливими лише за "участі" значних об'ємів перфокарт і рулонів паперу. З 80-х рр. Олександра Яківна долучилася до виконання робіт із позагалактичної астрономії. Вона – співавтор низки наукових праць із дослідження анізотропії в орієнтаціях галактик Uppsala та ESO/Uppsala каталогів, Ягеллонського майданчика галактик.

Олександра Яківна Грегуль упродовж усього життя брала активну участь у громадському житті обсерваторії – була членом профспілкового бюро, організатором і незмінним учасником культурно-масових заходів. О. Грегуль була поціновувачем театрів – драматичного й оперного, знала та любила класичну українську літературу, із сучасних авторів – творчість Ліни Костенко. Упродовж років вона була активним членом аматорського клубу, на щотижневих засіданнях якого проходили зустрічі із цікавими особистостями, обговорювались новини культурного життя країни та міста, досліджень у різних галузях науки. Олександра Яківна цікавилася історією Києва та його мешканців, багато читала на цю тему, до останніх років життя відвідувала музеї та виставки, брала участь у екскурсіях пам'ятними місцями Києва та України і долучала до цього колег з Астрономічної обсерваторії.

О. Грегуль була хорошим надійним другом і порадиником. Перебуваючи на пенсії, вона не залишала поза своєю увагою життя Астрономічної обсерваторії, завжди із задоволенням відвідувала її та спілкувалась із колегами, приводила на екскурсії членів аматорського клубу. Востаннє в Астрономічній обсерваторії Олександра Яківна була у жовтні 2017 р. – її, як одного з перших спостерігачів штучних супутників Землі, співробітники вітали з 60-річчям запуску перших ШСЗ. Колеги та друзі надовго збережуть пам'ять про Олександру Яківну Грегуль – високопрофесійного науковця, непересічну особистість, доброзичливу, делікатну, надійну та скромну людину.

В. М. Єфіменко, І. Ю. Ізотова